

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 4583/2021
10.09.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Слађане Накић Момировић, председника већа, Марине Милановић и Добриле Страјина, чланова већа, у правној ствари тужиле – противтужене АА из ..., чији је пуномоћник Биљана Ђурић, адвокат из ..., против туженог – противтужиоца ББ из ..., чији је пуномоћник Владимир Марковић, адвокат из ..., ради вршења родитељског права, одлучујући о ревизији туженог-противтужиоца, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 142/21 од 12.05.2021. године, у седници одржаној 10.09.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог - противтужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 142/21 од 12.05.2021. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Старој Пазови П2 362/20 од 17.02.2021. године, првим ставом изреке, одређено је да ће Сара Сурдучки, као мајка и законита заступница самостално вршити родитељско право над заједничким дететом мал. ВВ, рођеним ... године. Место пребивалишта мал. ВВ је код мајке и законске заступнице АА у ..., ул. ... бр. ... . Другим ставом изреке, уређен је модел виђања оца са малолетним дететом на начин ближе наведен у овом ставу изреке. Трећим ставом изреке, обавезан је тужени да на име доприноса за издржавање мал. сина ВВ, месечно плаћа износ од 15.000,00 динара, почев од 17.02.2021. године, као дана доношења ове пресуде, па убудуће док за то постоје услови или се прилике не промене и то тако што ће сваког 05. у месецу за текући месец овај износ уплаћивати на рачун тужиле – противтужене, мајке и законске заступнице мал. детета. У преосталом делу захтева тужиле, ради обавезивања туженог на име доприноса за издржавање мал. детета за разлику од 5.000,00 динара до тражених 20.000,00 динара месечно од досуђења па убудуће, као и за износ од 20.000,00 динара месечно од подношења тужбе од 09.10.2020. године, до 17.02.2021. године, као дана пресуђења одбијен је као неоснован. Четвртим ставом изреке, одбијен је противтужбени захтев туженог којим је тражио да се самостално вршење родитељског права над заједничким дететом мал. ВВ, повери оцу којим је тражио да се уреди одржавање личних односа мајке са дететом и мал. ВВ у складу са мишљењем СЦП у Старој Пазови, којим је тражио да се тужилца обавезе на на име свог доприноса за издржавање мал. ВВ плаћа месечно износ од

10.000,00 динара, почев од најкасније до 15. у месецу за текући месец, почев од дана пресуђења па све док за то постоје законски разлози или се прилике не промене на текући рачун оца. Петим ставом изреке, одбијени су захтеви тужиље и туженог за накнаду трошкова поступка и одлучено да свака странка сноси своје трошкове настале у овом поступку.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж2 142/21 од 12.05.2021. године, првим ставом изреке, жалба је одбијена и првостепена пресуда потврђена у побијаном делу којим је тужбени захтев усвојен, противтужбени захтев одбијен и одлучено о парничним трошковима. Другим ставом изреке, одбијен је захтев тужиље за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донесене у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Испитујући правилност побијане одлуке у смислу члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“ број 72/11 ... 18/20), у вези члана 403. став 2. тачка 1. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да ревизија, дозвољена и неоснована.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности, а ревизијом се не указује на друге битне повреде одредаба поступка које би могле бити од утицаја на законитост и правилност побијане одлуке.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиља и тужени су били у ванбрачној заједници у којој је дана ... године рођен заједнички син малолетни ВВ. Ванбрачна заједница странака фактички је прекинута у октобру месецу 2020. године, од када тужиља са малолетним дететом живи у домаћинству са својим родитељима, док је тужени наставио да живи у породичном домаћинству са својим родитељима. Тужиља је по занимању ... – ..., тренутно није запослена и издржавају је родитељи. Тужени има регистровано пољопривредно газдинство, поседује око 20 хектара земљишта и месечно зарађује од 50.000,00 до 60.000,00 динара, а његов отац има регистровано привредно друштво. Правноснажном судском одлуком, тужени је обавезан да издржава дете старо ... година које живи са мајком у месечном износу од 25.000,00 динара. Тужени је од фактичког прекида заједнице живота са тужиљом издржавању мал. ВВ, доприноси месечним износом од 15.000,00 динара. Месечне потребе мал. детета утврђене су у износу од 27.000,00 динара месечно. Мал. ВВ, показује емотивну приврженост према родитељима подједнако. Оба родитеља поседују родитељске компетенције и препознају развојне потребе детета. Мајка препознаје потребе мал.детета и на њих одговара, а породични и средински односи су повољни. Дете је у узрасту када је упућено на негу мајке, па с обзиром на чињеницу да странке живе у истој улици и тужени одржавањем личних односа може равномерно бити укључен у задовољење развојних потреба мал. ВВ. Тужени је у протеклом периоду редовно виђао дете, склон је наметању сопствених ставова, на које тужиља примењује механизме одбране и на тај начин не остварује комуникацију. У међусобним односима странака постоје нерезрешени емотивни односи који утичу на квалитет родитељске сарадње. Најбољи

интерес мал. детета налаже да буде поверено мајци, а са оцем одржава личне односе на начин ближе наведен у изреци првостепене одлуке.

Код овако утврђеног чињеничног стања, правилан је закључак нижестепених судова да је основан тужбени захтев за поверавање детета на самостално вршење родитељског права мајци, као и одлука о начину одржавања личних односа оца са малолетним дететом на начин како је то ближе наведено у ставу другом изреке првостепене пресуде. Такође, правилно су нижестепени судови одлучили о висини доприноса за издржавање малолетног детета од стране туженог, као родитеља коме дете није поверено.

Чланом 3. став 1. Конвенције о праву детета прописано је да у свим активностима које се тичу деце од примарног значаја су интереси детета без обзира на то да ли их спроводе јавне или приватне институције за социјалну заштиту, судови, административни органи или законодавна тела. Ставом 2. истог члана прописано је да се државе чланице обавезују да детету обезбеде такву заштиту и бригу која је неопходна за његову добробит, узимајући у обзир права и обавезе његових родитеља, законитих старатеља или других појединаца који су правно одговорни за дете и предузимају у том циљу све потребне законодавне и административне мере. Ова обавеза преузета је чланом 6. став 1. Породичног закона, којим је прописано да је свако дужан да се руководи најбољим интересом детета у свим активностима које се тичу детета.

Одредбе члана 77. Породичног закона, прописују услове за самостално вршење родитељског права. Одредбом члана 77. став 3. наведеног закона, прописано је да један родитељ врши сам родитељско право на основу одлуке суда када родитељи не воде заједнички живот, а нису закључили споразум о вршењу родитељског права.

Одредбом члана 266. став 1. Породичног закона, прописано је да је у спору за заштиту права детета и у спору за вршење, односно лишење родитељског права, суд увек дужан да се руководи најбољим интересом детета.

Одредбом члана 270. Породичног закона, прописано је, да је, пре него што донесе одлуку о заштити права детета или о вршењу односно лишењу родитељског права, суд дужан да затражи налаз и стручно мишљење од органа старатељства, породичног саветовалишта или друге установе специјализоване за посредовање у породичним односима. Одредбом члана 272. став 2. истог закона прописано је да, ако родитељи нису закључили споразум о вршењу родитељског права или суд процени да њихов споразум није у најбољем интересу детета, одлуку о поверавању заједничког детета једном родитељу, о висини доприноса за издржавање од стране другог родитеља и о начину одржавања личних односа детета са другим родитељем, доноси суд.

У смислу одредбе члана 266. став 1. Породичног закона, и по налажењу Врховног касационог суда, у најбољем интересу мал. детета је да буде поверено на самостално вршење родитељског права мајци, имајући у виду утврђено чињенично стање и мишљење органа старатељства. Побижена пресуда донета је у складу са напред наведеним одредбама Породичног закона, као и члана 3. став 1. Конвенције о правима детета. Елементи за процену најбољег интереса детета, између осталог, су узраст и пол детета, зрелост детета, потреба детета (васпитање, у вези са становањем, исхраном,

одевањем, здравственом бригом и друго) и способност родитеља да задовољи утврђене потребе детета. Најбољи интерес детета као правни стандард се цени према околностима сваког конкретног случаја. Судови су имали у виду да мајка поседује родитељске компетенције, да препознаје потребе малолетног детета и на њих одговара, док су, имајући у виду узраст малолетног ВВ (рођеног ... године), свакодневна брига и љубав мајке у овако раном узрасту незаменљиви. Осим тога, мајка испољава континуирану бригу и ангажовање за мал.дете, па је правилан закључак нижестепених судова да је у најбољем интересу малолетног детета странака да буде поверено на самостално вршење родитељског права мајци.

Супротно ревизијским наводима, а имајући у виду утврђено чињенично стање, најбољи интерес малолетног детета правилно је утврђен сагласно Породичном закону.

Остали наводи ревизије, којима се оспорава одлука о вршењу родитељског права представљају понављање навода који су истицани у жалби против првостепене пресуде, које је другостепени суд правилно оценио као неосноване и за ту оцену дао јасне и довољне разлоге, које овај суд у свему прихвата.

Одредбама члана 61. Породичног закона, уређени су лични односи детета са родитељем са којим не живи. Одредбом става 1. истог члана, прописано је да дете има право да одржава личне односе са родитељем са којим не живи. Одредбом става 2. овог члана, прописано је да право детета да одржава личне односе са родитељем са којим не живи може бити ограничено само судском одлуком, када је то у најбољем интересу детета. У конкретном случају, начин одржавања личних односа малолетног детета са оцем, овде туженим у складу је са извештајем органа старатељства и најбољим интересом малолетног детета имајући у виду узраст детета, емотивне потребе детета, као и жељу и бригу оца да се стара о њему, као и њихову емотивну блискост, са којих разлога су неосновани наводи ревизије.

Наиме, најбољи интерес детета, којим је суд дужан да се руководи у спору за заштиту права детета (члан 3. Конвенције о правима детета и члан 6. Породичног закона) је правни стандард који чини неколико елемената процене и то узраст и пол детета, његове жеље и осећања, с обзиром на узраст и зрелост, емотивне потребе. У конкретном случају нижестепени судови су пошли од налаза и стручног мишљења органа старатељства правилно налазећи да је начин одржавања личних односа који је предложио орган старатељства у најбољем интересу малолетног детета, јер отац поседује одговарајуће родитељске компетенције, имајући у виду да је овај начин одржавања личних односа малолетног детета са оцем свакако подложен контроли од стране надлежног органа старатељства, све у циљу заштите интереса малолетног детета.

Имајући у виду узраст малолетног детета, утврђене потребе, минималну суму издржавања и зараду туженог, применом критеријума одређивања издржавања прописаних чланом 160. и 161. Породичног закона, према оцени Врховног касационог суда, правилно су нижестепени судови одлучили да тужени има могућности да издржавању малолетног детета доприноси са 15.000,00 динара месечно.

Са напред наведених разлога, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци, а на основу члана 414. ЗПП.

**Председник већа – судија
Слађана Накић Момировић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић